

Pavla Šimůnková:

Osudy romantických literátů v beletristickém zpracování

(Pflegrův román Ztracený život, Fričova próza Naši předchůdci, Rüfferův román Zrádce národa)

bakalářská práce

Ústav české literatury a literární vědy FF UK

Předložená práce je zaměřena na zpracování životních příběhů tří českých romantických spisovatelů a aktivistů v beletristických textech, na způsob, jímž autoři těchto textů pracovali s faktografií, jaké zvolili interpretační hledisko a jaké je vztahy těchto próz v souvislostech s dobovými společenskými a kulturními jevy, s kolektivními, resp. národními očekáváními a požadavky. Pavla Šimůnková přitom vychází z funkčního užití pojmů kulturní stereotyp a národní mýtus (s oporou v pracích R. B. Pynsenta a Jiřího Raka), klade si otázku, jak a do jaké míry byla biografická fakta tvrdě srovnána a jakými ideologickými postuláty byl tento proces založen a veden.

Autorka svůj výklad přehledně strukturovala, postupovala systematicky. Ve textech úvodních kapitolách si vždy všímá důležitých linií, „vzhledu a povahy“ úvodních postav, resp. sledované „společné intenzivní charakteristiky povahy jednotlivých hrdinů za pomoci vylíčení jejich vzhledu“, dále klíčových, vybraných i zdánlivě rozdílných životních momentů, postojů, snah a ideálů tematizovaných osobností. Konfrontuje „skutečnost“ předobrazů (založenou ovšem na výběru z rozdílných biografických monografií a článků, srovnává je s výslednými obrazy jednotlivých prozaických zpracování. Ukazuje určující motivy a hodnotící, resp. hodnotové konstrukce vybraných próz a zároveň představuje ve srovnání zásadní rozdíly mezi nimi. Obecná tendence dovozovat, co bylo záměrem autorů (dokonce „převodním záměrem“, s. 23), je už ovšem dosti spekulativní, postačuje v tomto ohledu určit rysy, významových možností a funkcí výsledné podoby jejich úsilí, což se autorce daří.

Volba a vymezení do značné míry protikladných typů prozaických prací a zaměření na jejich mimoliterární, společenské vazby i etické konsekvence umožňují především osvětlit, jak byl v závislosti na proměnách dobového kontextu formován relativně bezprostřední ohlas uplynulých dramatických událostí v letech v desetiletích po roce 1848. Z literární historického pohledu zůstává tudíž poněkud stranou možnost – již si autorka uvědomuje – hlubší reflexe vrstevních se otázek po vztahu reality a literární fikce v těchto sociálních prózách, otázek, co je fakt a co legenda, co se jako fakt jeví a je

opisováno, co je za něj vydáváno, záměrně, i nezámyslně atp. Za významotvorné lze pak považovat kontrasty mezi dokumentárností (až na pomezí paměti) a fantazijními postupy, mezi historicko-politickým zaměřením zvolených textů a zároveň jejich romantickou, znejšující stylizací, fabulační hyperbolizací.

I vzhledem k výše uvedenému bylo jistě možné obejít se bez odkazu na tendenci spisek Slavomíra Ravíka, v etnografii jeho – bytelně evidovaných – povrchních literárních soudů (jeho všestrannou nepoužitelnost vyložil ve své kritice například už Alexandr Stich, Literární noviny 1993 – Jazykověda – věstník, Praha 2004). Seznam použité literatury, zaměřený hlavně na biografická pojednání, by naopak mohl být bohatší, zejména o práce v nově více literárním aspektu, například dobové ohlasy nebo pozdější interpretace a hodnocení (u Pflögera například studie Jana Jakubce nebo Karla Krejčího). Nedostatek je opakovaně určení „uvádí *Lexikon české literatury*“, nebo heslo Gustav Pflöger Moravský je signováno, jeho autorem je Vladimír Forst. Chybí tedy ani údaj o původním vydání Frišových Našich předchůdců (1884 v časopise Ruch).

Závěrem lze konstatovat, že Pavla Šimkové úspěšně splnila zadání a stanovený cíl, prokázala schopnost samostatně a podnětně rozvrhnout a osvětlit danou problematiku. Doporučuji její velmi dobrou bakalářskou práci k obhajobě.

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

V Praze 6. února 2012